Jaarstukken 2022

20-10-2023

2.1.6 Werk en inkomen

Werk en inkomen verleent aan mensen die het nodig hebben ondersteuning bij de arbeidsinschakeling. Tevens verleent zij bijstand aan mensen die niet over de middelen beschikken om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien. Via het minimabeleid worden inwoners ondersteund die een minimum inkomen hebben zodat zij kunnen deelnemen aan sport en maatschappelijke activiteiten.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan?

In het bovenstaande thema hebben we het volgende speerpunt:

Speerpunt: Het versterken van vertrouwen en verantwoordelijk

Doelstelling	**Het wegnemen van obstakels in het bijstandsbeleid die meedoen in de samenleving in de weg staan.**
Wat wilden we doen?	• Onderzoek naar mogelijkheden van een bijstandsbeleid dat meer gericht is op talent en affiniteit van mensen dan op repressie. Er wordt bekeken of processen eenvoudiger en klantvriendelijker kunnen worden gemaakt. Als methode hiervoor wordt de "omgekeerde toets" gebruikt. Het principe hiervan is maatwerk, een integrale aanpak en toetsbaarheid. • De effecten van de coronacrisis op de bijstand worden nauwlettend in de gaten gehouden. Er wordt een stijging aan uitkeringen verwacht. • De schriftelijke communicatie met inwoners vanuit de participatiewet wordt verbeterd door meer begrijpelijk taalgebruik in plaats van een juridische benadering.
Wat hebben we gedaan?	• Na de coronacrisis is er sprake van krapte op de arbeidsmarkt. Dit heeft er toe geleid dat het aantal uitkeringen in 2022 is verminderd. • Uit onderzoek blijkt dat de coronacrisis een groot effect heeft gehad op jongeren. Met name het mentaal welbevinden van een deel van de jongeren is laag. Daarom hebben we samen met Uithoorn een jongerenpilot opgezet. Doel van deze pilot was om jongeren (16-27 jaar) integraal te begeleiden naar opleiding en/of werk en te helpen bij geldzorgen, zodat ze weer (duurzaam) mee kunnen doen in de samenleving. Dit wilden we doen door een jongeren-vangnet op te zetten waarin we integraal werken en zo de jongeren willen begeleiden naar meer zelfredzaamheid. Door integraal te werken kunnen alle jongeren die hulp nodig hebben, terecht bij het Loket. Of zij onder Jeugdwet, leerplicht of Participatiewet vallen is daarbij niet van belang. Het resultaat is dat wij contact hebben gehad met 20 jongeren, waarvan er 5 zijn doorgeleid naar school of werk en er 10 nog verder worden begeleid. Ook Uithoorn is positief over de pilot. Daarom is besloten de jongerenpilot in 2023 voort te zetten als jongerenloket. Voor dit project is subsidie bij het Europees Sociaal Fonds aangevraagd. • De methode van de omgekeerde toets wordt door DUO+ toegepast.
	• Met het verbeteren van de schriftelijke communicatie Niveau B1) is een start gemaakt. Er moeten 100 brieven worden herschreven. Bij 15 brieven is dit al gebeurd. De planning is dat de overige brieven het komende jaar worden herschreven.

Doelstelling	**Het effectief ondersteunen van minima.**
Wat wilden we doen?	• Effecten minimabeleid worden geëvalueerd. Nadrukkelijk wordt gekeken of er naar aanleiding van de coronacrisis nog aanpassingen nodig zijn in het minimabeleid van onze gemeente.
Wat hebben we gedaan?	• In 2022 is tweemaal een energietoeslag verleend aan huishoudens met een inkomen tot 120%. Totaal ging het om € 1.300 per huishouden. De regeling is verstrekt conform de wensen van het Rijk en past binnen het hiervoor door het Rijk toegekende budget. De regeling is zo klantvriendelijk mogelijk gemaakt. Dat betekent dat huishoudens van wie het inkomen bekend was, automatisch het geld gestort kregen en huishoudens van wie wij vermoedden dat zij een laag inkomen hadden, automatisch een aanvraagformulier kregen opgestuurd.

Doelstelling	**Nieuwkomers in de gemeente goed ondersteunen bij het leren van de taal en inburgering.**
Wat wilden we doen?	• Per 1 januari 2022 gaat de nieuwe wet inburgering van kracht. De wet is erop gericht nieuwkomers snel en volwaardig te laten meedraaien in de samenleving. Met kennis van interculturele communicatie en stress-sensitief werken maken we samen met iedere statushouder een persoonlijk plan waarin taalles parallel loopt aan meedoen in de vorm van vrijwilligerswerk, betaald werk of een opleiding. Er zijn drie verschillende leerroutes beschikbaar, de onderwijsroute, taalniveau B1 en de zelfredzaamheidsroute (z-route). Voor het aanbieden van leerroutes maken we gebruik van een meeliftregeling in de aanbesteding van gemeente Amsterdam. Door statushouders financieel te ontzorgen in de eerste zes maanden, cursussen financiële zelfredzaamheid aan te bieden en hen te koppelen aan vrijwilligers worden statushouders zowel welkom geheten als kansen geboden om mee te doen. • De groep nieuwkomers die onder de 'oude' wet inburgering uit 2013 valt, de zogenaamde ondertussengroep, zo goed mogelijk ondersteunen bij het inburgeren en voorkomen dat geldstress de inburgering blokkeert.
Wat hebben we gedaan?	• De taakstelling huisvesting statushouders (19 statushouders) is in 2022 behaald en de achterstand (5 statushouders) ingehaald. 24 statushouders, waaronder 11 volwassenen en 13 kinderen, zijn in 9 woningen gehuisvest. Daarnaast zijn er 6 gezinsmigranten in onze gemeente komen wonen. De gemeente begeleidt hen bij de inburgering, maar zij bekostigen dit zelf. • De inburgering in het nieuwe stelsel kwam laat op gang, waardoor weinig kosten voor inburgeringsvoorzieningen zijn gemaakt. Statushouders die inburgeringsplichtig zijn geworden onder de nieuwe wet inburgering kwamen pas in de tweede helft van 2022 in onze gemeente wonen. De brede intake en de Taalstart duurt in de regel 10 weken, waarna aanmelding voor de geadviseerde leerroute volgt. Om deze redenen kwam de instroom in de leerroutes pas in het laatste kwartaal van 2022 op gang. • 7 van de 11 gehuisveste volwassenen zijn inburgeringsplichtig onder de nieuwe wet inburgering. Vijf daarvan zaten eind 2022 in de fase van de brede intake, waaronder één vanuit het AZC. Twee inburgeraars zijn in 2022 gestart met de B1-route en (in december) één met de z-route. Er zijn in 2022 geen deelnemers aan de onderwijsroute begonnen.
	• Alle asielmigranten die inburgeringsplichtig zijn onder de nieuwe wet zijn financieel ontzorgd op gebied van de huur en zorgkosten. Voor water en energiekosten was het niet haalbaar om dit te organiseren.
	• Het is niet gelukt om de ondertussengroep (inburgeringsplichtig onder de wet inburgering 2013) te ondersteunen bij de inburgering vanwege capaciteitsgebrek. Hoewel dit geen gemeentelijke taak is hebben wij wel de wens om dit te doen.

Doelstelling	**Inwoners met betalingsachterstanden eerder in beeld krijgen en uit eigen beweging hulp aanbieden.**
Wat wilden we doen?	• Bij opeenvolgende en meervoudige signalen (matches) over betalingsachterstanden op vaste lasten, zoals huur, energie, water en zorgverzekering door middel van een huisbezoek schuldhulpverlening aanbieden.

Doelstelling	**Inwoners met betalingsachterstanden eerder in beeld krijgen en uit eigen beweging hulp aanbieden.**
Wat hebben we gedaan?	• Het huisbezoekteam vroegsignalering bij schulden heeft in 2022 meer vorm gekregen na de versoepeling van coronamaatregelen. Alle matches zijn opgevolgd door middel van een huisbezoek. Een match is een meervoudig signaal van verschillende vaste lastenpartners over een betalingsachterstand of twee opeenvolgende signalen door dezelfde vaste lastenpartner. Bij een match bellen een medewerker van de gemeente samen met een maatschappelijk werker aan bij de inwoner. Ook bij enkelvoudige signalen met een bedrag boven de € 750 legt het huisbezoekteam een bezoek af. Het team informeert en adviseert inwoners en verwijst door naar schuldhulp- en dienstverlening. De maatschappelijk werker kan eventuele hulpvragen die los staan van de financiën met de inwoner oppakken. Het aanbod van het team is vrijwillig, vrijblijvend en laagdrempelig met als doel het voorkomen van problematische schulden. De inwoners reageerden over het algemeen positief op het hulpaanbod en waardeerden het luisterende oor.

Doelstelling	**Budgetbeheer preventief inzetten**
Wat wilden we doen?	• Opzetten van een pilot waarbij inwoners budgetbeheer ontvangen ter voorkoming van schuldhulpverlening of bewindvoering en waarbij zij getraind worden om na verloop van tijd financieel zelfredzaam te zijn.
Wat hebben we gedaan?	
	• De subsidieaanvraag voor deze pilot is afgewezen, waardoor deze niet is uitgevoerd.

Doelstelling	**Implementatie van de wetgevingstrajecten die zijn gestart ter ondersteuning van het voorkomen en het daadwerkelijk oplossen van de schuldenproblematiek:** **• De wet vereenvoudiging Beslagvrije voet (vBVV);** **• De Wet Stroomlijning keten voor derdenbeslag ten behoeve van het verbreden van het beslagregister (VBR);** **• Wijziging wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS);** **• De wet Adviesrecht gemeenten bij Schuldenbewind (AGS).**
Wat wilden we doen?	• De aanpassingen die voortvloeien uit de wetswijzigingen worden in kaart gebracht en doorgevoerd in de applicaties waarmee wordt gewerkt. De medewerkers worden geïnstrueerd. • De aanpassingen die worden doorgevoerd komen voort uit de volgende wetten: De wet vereenvoudiging Beslagvrije voet (vBVV); De Wet Stroomlijning keten voor derdenbeslag ten behoeve van het verbreden van het beslagregister (VBR); Wijziging wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS); De wet Adviesrecht gemeenten bij Schuldenbewind (AGS).
Wat hebben we gedaan?	• De wet vereenvoudiging Beslagvrije voet (vBVV), De Wet Stroomlijning keten voor derdenbeslag ten behoeve van het verbreden van het beslagregister (VBR) en de Wijziging wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS) zijn geïmplementeerd.
	• De wet Adviesrecht gemeenten bij Schuldenbewind (AGS) is nog niet geïmplementeerd. Het betreft geen verplichting en vooralsnog ontbreekt de urgentie om gebruik te maken van de mogelijkheid die deze wet biedt.

Wat heeft het gekost?

Financieel overzicht Werk en Inkomen

Werk en Inkomen	R2021	B2022 primitief	B2022 na wijziging	R2022	Saldo
Lasten	6.131	4.657	5.879	6.159	-280
Baten	4.079	2.678	2.956	3.255	299
Saldo baten en lasten	**-2.052**	**-1.979**	**-2.923**	**-2.904**	**19**
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo reserves	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo	**-2.052**	**-1.979**	**-2.923**	**-2.904**	**19**

Toelichting Financieel overzicht

Lasten

In het gelopen jaar is de Hotel- en accommodatieregeling in het leven geroepen vanuit het COA om de aanvullende instroom van statushouders te voorzien van tijdelijke huisvesting. De benodigde uitgaven hiervoor zijn lager uitgevallen ten opzichte van de ontvangen middelen. Dat leidt tot een voordeel van € 20.000. Daarnaast is de instroom van nieuwe inburgeraars laat op gang gekomen, waardoor er in 2022 geen kosten zijn gemaakt voor re-integratietrajecten. Het effect hiervan is € 14.000.

Daarnaast heeft er een toevoeging aan de voorziening dubieuze debiteuren plaatsgevonden van € 160.000. Deze lasten hebben betrekking op levensonderhoud TOZO. De oninbaarheid van deze vorderingen wordt jaarlijks getoetst. Het effect hiervan wordt gedeclareerd bij het Rijk en is opgenomen onder de baten. Aanvullend hierop hebben er ook meer reguliere verstrekkingen BBZ plaatsgevonden ten opzichte van de begroting. Dit effect is circa € 22.000. De verwachting is dat deze trend zich in 2023 voortzet.

Daarnaast zijn de uitgaven op het BUIG-budget met circa € 24.000 toegenomen. Dit wordt veroorzaakt door de toegenomen prijs per uitkering (een uitkering voor samenwonenden is bijvoorbeeld hoger dan een uitkering voor een alleenstaande).

Vanuit de energietoeslag is er circa € 40.000 meer uitgegeven ten opzichte van het bedrag wat door het Rijk is gecompenseerd. Het recht hierop is vastgesteld bij een inkomen van 120% van het sociaal minimum, waardoor er sprake is van een lichte overschrijding.

Baten

De per saldo € 299.000 hogere baten worden veroorzaakt door diverse onderschrijdingen.

Hogere baten door een een aanvullende declaratie aan het Rijk ter dekking van de storting aan de voorziening dubieuze debiteuren met een effect van € 160.000. Tevens zijn er hogere baten door een hoger bedrag aan terugvorderingen vanuit diverse inkomensvoorzieningen. Het effect hiervan is € 140.000 ten opzichte van de begroting.

Beleidskaders

Hieronder staan de kaderstellende documenten, de wetten en de verordeningen.

Kaderstellende documenten

- Nota Re-integratie 2015

- Nota Minimabeleid 2020
- Kadernota Investeren in inburgering, integratie en participatie 2020-2024
- Beleidsregels Invoering Wet taaleis 2016
- Beleidsregels eenmalige energietoeslag
- Beleidsregels Kostendelersnorm minimaregelingen 2016
- Besluit Mandatering bevoegdheden aan AM Match 2016
- Beleidsregels Gemeentelijke loonkostensubsidie 2015
- Besluit Compensatie chronisch zieken, gehandicapten en minima (CAV) 2014
- Beleidsregels Krediethypotheek 2013
- Beleidsregels Kwijtschelding vordering leenbijstand 2013
- Beleidsregels Terugvordering 2021
- Beleidsregels Waarschuwing en verminderde verwijtbaarheid 2013
- Beleidsplan Schuldhulpverlening 2018 – 2022
- Beleidsregels Schuldhulpverlening Ouder-Amstel
- Protocol Huisbezoeken 2021

Wetten
- Algemene wet bestuursrecht (AWB)
- Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
- Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
- Participatiewet
- Wet Inburgering
- Wet SUWI
- Besluit SUWI
- Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)
- Wet Gemeentelijke schuldhulpverlening
- Algemeen Inkomensbesluit Sociale zekerheidswetten
- Besluit Aanwijzing registraties gezamenlijke huishouding 1998
- Besluit Bijstandverlening zelfstandigen 2004 (BBZ)
- Besluit Advisering beschut werk
- Besluit Gelijkstelling vreemdelingen Participatiewet, IOAW en IOAZ
- Besluit Participatiebudget
- Boetebesluit Socialezekerheidswetten
- Besluit Buitengerechtelijke kosten
- Besluit Extramurale vrijheidsbeneming en sociale zekerheid
- Besluit Loonkostensubsidie participatiewet
- Besluit Proceskosten bestuursrecht
- Besluit Taaltoets Participatiewet
- Besluit Participatiewet
- Regeling Administratieve uitvoeringsvoorschriften Bbz 2004
- Regeling Bijstandsverlening aan zelfstandigen in het buitenland
- Regeling Financiering en verantwoording IOAW, IOAZ en Bbz 2004
- Regeling Loonkostensubsidie Participatiewet
- Regeling Statistiek Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015
- Regeling SUWI
- Regeling Terugvordering geringe bedragen
- Regeling Uitkeringen gemeenten Bbz 2004 voor de uitvoeringsjaren 2012 en volgende
- Regeling Vermogenswaardering IOAZOuder-Amstel Begroting 2021-2024 Pagina 49
- Regeling Participatiewet, IOAW en IOAZ

Verordeningen

- Verordening Individuele inkomenstoeslag Ouder-Amstel 2020
- Verordening Individuele inkomenstoeslag Ouder-Amstel 2020
- Verordening Tegenprestatie 2015
- Verordening Re-integratie 2015
- Verordening Afstemming 2015
- Verordening Verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015
- Verordening Cliëntenparticipatie Sociaal Domein Ouder-Amstel 2015
- Verordening Individuele studietoeslag Ouder-Amstel 2015
- Verordening Persoonsgebonden budget begeleid werken Wsw (regionaal)
- Verordening Cliëntenparticipatie Wsw (regionaal)

Portefeuillehouder

Wethouder D. de Jager 3e locoburgemeester	**Portefeuille** • Arbeidsmarktbeleid • Inkomensvoorzieningen • Minimabeleid • Emancipatiebeleid • Asielzoekersbeleid/inburgering • Kwijtscheldingsbeleid • Maatschappelijke dienstverlening • Schuldhulpverlening • Sociale Werkvoorziening • Volwasseneneducatie

Indicatoren Werk en inkomen

Netto arbeidsparticipatie

Ouder-Amstel scoort al jaren hoger als het gaat om de netto arbeidsparticipatie. Dit heeft vooral te maken met de aanwezigheid van veel banen in de regio. In goede economische tijden is te zien dat wij dichter richting het landelijk gemiddelde gaan en in mindere economische tijden wordt de afstand tot het landelijke beeld weer wat groter.

Indicator	Termijn	Ouder-Amstel	Nederland	Bron
Netto arbeidsparticipatie	2021	71,4%	70%	waarstaatjegemeente.nl

Banen021

Het aantal banen ten opzichte van het aantal inwoners is in Ouder-Amstel erg hoog. Dit heeft vooral te maken met de aanwezigheid van veel bedrijven in de Werkstad OverAmstel (voorheen Amstel Businesspark).

Indicator	Termijn	Ouder-Amstel	Nederland	Bron
Aantal banen per 1.000 inwoners van 15-74 jaar	2021	1.664	686	waarstaatjegemeente.nl

Bijstandsuitkeringen

Het aantal personen met een Bijstandsuitkering is in Ouder-Amstel erg laag vergeleken met het landelijk gemiddelde. Dit heeft vooral te maken met de sociaal economische samenstelling van onze bevolking. Dit betekent niet dat wij ruim in onze middelen zitten. Bij de toekenning van de BUIG-middelen aan onze gemeente wordt rekening gehouden met die sociaal economische samenstelling. Dit heeft als gevolg dat wij als gemeente minder middelen van het rijk krijgen dan dat wij uitgeven aan uitkeringen.

Indicator	Termijn	Ouder-Amstel	Nederland	Bron
Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners	2021	319	431	waarstaatjegemeente.nl

Aantal re-integratievoorzieningen

Conform het al eerdergenoemde beeld, als gevolg van de sociaaleconomische samenstelling van onze bevolking, zien wij ook bij het inzetten van re-integratievoorzieningen dat wij onder het landelijk gemiddelde zitten. Wel is het zo dat onze uitstroom naar werk hoger is dan landelijk, mede dankzij de inkoop van accountmanagement vanaf september.

Indicator	Termijn	Ouder-Amstel	Nederland	Bron
Lopende re-integratievoor-zieningen per 1.000 inwoners van 15 tot 74 jaar	2021	7,6	13	waarstaatjegemeente.nl